

Rozšiřující studium hudební výchovy pro 2. stupeň ZŠ

Rozšiřující studium hudební výchovy pro 2. stupeň ZŠ (dále jen HVZS2) je akreditováno MŠMT pod č. j.: MSMT-16524/2016-2-572, v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 písmena a) a b) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, jako studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů.

Základní cíl:

Cílem tohoto studijního programu je rozšíření aprobace o další předmět. Absolventi HVZS2 získají kvalifikaci pro výuku hudební výchovy na druhém stupni základní školy. Dílčí cíle vycházejí z § 6 odstavce 1 písmena a) i b) vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Forma:

Studium HVZS2 je pětisemestrové, je organizováno kombinovanou formou. Prezenční forma studia představuje 235 hodin přednášek a seminářů, distanční forma (45 hodin) zahrnuje studium materiálů distribuovaných na přednáškách a seminářích, včetně vypracování požadovaných prací, a to při zajištěné komunikaci s lektorem (elektronický způsob komunikace).

Konzultace, které mají z hlediska charakteru studijního oboru a typu studia zásadní význam, budou efektivně využívány k předávání výukových materiálů, průběžnému zadávání, popř. kontrole úkolů (týká se zejména praktických předmětů) a k objasňování případných problémových okruhů. Přímá výuka proběhne v blocích. Vzhledem k omezeným možnostem realizace individuální výuky vokálních činností, nástrojové hry a podobných disciplín budou na těchto seminářích převážně zadávány (kontrolovány) úkoly. V rámci studia se uskuteční dva jednodenní (víkendové) kurzy: hudebně pohybový kurz a praktický kurz věnovaný práci v pěveckém sboru.

Nedílnou součástí studia tvoří předměty pedagogicko-psychologické, které jsou rozděleny na povinné - blok a) pedagogicko-psychologického modulu a povinně volitelné - blok b) pedagogicko-psychologického modulu. Povinné předměty absolvují v celém rozsahu (odlišný pro absolventy učitelství 1. st. ZŠ a pro absolventy učitelství 2. st. ZŠ) pedagogičtí pracovníci, kteří získali odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním v oblasti pedagogických věd podle § 7 zákona 563/2004 Sb. Z povinně volitelných pedagogicko-psychologických disciplín si pak všichni frekventanti, pro které je studium určeno (blíže bod 1 žádosti), volí z dané nabídky jeden předmět v průběhu 1. a 2. semestru a jeden předmět v průběhu 3. a 4. semestru. Všichni frekventanti absolvují v rámci studia pedagogickou praxi zaměřenou na rozvoj učitelských kompetencí v předmětu hudební výchova (HVZS2).

Průběžná kontrola studia bude probíhat formou zápočtů a zkoušek.

Studium je zakončeno závěrečnou zkouškou a obhajobou závěrečné práce. Účastníci obdrží po úspěšném absolvování rozšiřujícího studia osvědčení jako přílohu diplomu.

Podmínky přijetí:

Studium je určeno pro kvalifikované učitele 1. stupně ZŠ, kteří chtějí získat způsobilost vyučovat HV na 2. stupni ZŠ a kvalifikované učitele 2. stupně ZŠ, kteří si chtějí rozšířit aprobaci o HV jako další předmět. Vzhledem k charakteristice cílové skupiny pedagogických pracovníků je rozsah pedagogicko-psychologických předmětů omezen na nutné minimum.

Organizace studia:

Garantujícím pracovištěm je *Katedra primárního vzdělávání FP TUL*. Výuka bude probíhat v učebnách Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické v Liberci a ZŠ a ZUŠ Jabloňová, Liberec.

Garantem studia je PaedDr. Zbyněk Prokeš, Ph.D., e-mail: zbynek.prokes@tul.cz, tel.: 485 354 125.
Minimální/maximální počet přijatých: 12/20

Poznámka: V případě nižšího počtu zájemců, než minimální počet, si fakulta vyhrazuje právo studijní program neotevřít a nabídne přihlášeným přesun do nejbližšího nového termínu zahájení studia.

Cena kurzu:

Cena kurzu je 24000 Kč za celé studium. Částku je možné rozdělit na roční splátky vždy na začátku příslušného studijního roku. Studium lze hradit z prostředků určených na DVPP.

Přihláška ke studiu:

Předběžně sdělte svůj zájem o studium na adresu:

Technická univerzita v Liberci
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Oddělení dalšího vzdělávání
Dana Andrejsová
Studentská 2
461 17 Liberec 1

E-mail: dana.andrejsova@tul.cz, tel.: 485 352 833

Studijní program:

Obsahová náplň studia je tvořena následujícími okruhy:

- vstupní hudebně teoretické poznatky a jejich aplikace ve vokálním a instrumentálním projevu
- hudební historiografie
- základy harmonie a formování hudby
- intonační, sluchový a rytmický výcvik
- analytická práce s hudebním materiálem
- nástrojová hra
- vokální činnosti s metodikou
- instrumentální kreativita
- práce s pěveckým sborem
- didaktika hudební výchovy
- nové trendy ve vyučování hudební výchovy
- uplatnění počítačových technologií v hudební výchově
- aktivizace žáků v hudební výchově
- hudebně pohybová aktivita
- alternativní formy a metody práce v hudební výchově
- pedagogicko-psychologický modul
 - vývojová psychologie, vybrané výchovné problémy (P - pro učitele 1. stupně)
 - evropanství a česká škola, moderní trendy ve vzdělávání, pedagogicko-psychologická diagnostika, poruchy socializace a prevence sociál. patolog. jevů, alternativní školství, evaluace ve vzdělávání, psychohygienu ve škole (PV - 2 okruhy všichni frekventanti)
- pedagogická praxe

Rozšiřující studium hudební výchovy pro 2. stupeň ZŠ (HVZS2) - studijní plán

Odborný modul			
Seminář	Tématický okruh	Rozsah	Vzdělávací cíl
Úvod do studia hudební výchovy	Obsah studia, jeho organizace, kontrola a ukončení.	2	Při úvodním setkání se studenti seznámí s obsahem studijního programu a organizací studia.
Hudební teorie a praxe (vstupní hudebně teoretický seminář)	Základy hudební teorie (základy hudební nauky, hudebních forem, harmonie). Vokální projev. Nástrojová hra.	5+3	Studenti si utřídí základní poznatky z hudební teorie a dokáží je uplatnit ve vokálním projevu a v nástrojové hře.
Hudební historiografie	Periodizace dějin hudby. Vývoj světové a české hudby. Přední díla světových a českých autorů a jejich využití v hudební výchově.	25+7	Studenti se orientují v hudebně historických souvislostech, dokáží charakterizovat jednotlivé vývojové etapy, jejich představitele; znají a orientují se v tvorbě světových a českých autorů, připravují se na využití poznatků v hudební výchově.
Základy harmonie a formování hudby	Spojování a rozvádění akordů v klasické harmonii. Systém harmonických funkcí. Harmonizace melodií. Hudební formy a hudební druhy (systematika, vývoj).	15+5	Studenti zvládnou prakticky i teoreticky základy klasické harmonie. Budou schopni harmonizovat melodii a stylizovat harmonii. Rozumí akordickým značkám. Dle notového záznamu či poslechu určí základní formová schémata. Bezpečně se orientují v nejdůležitějších hudebních družích a žánrech.
Intonační, sluchový a rytmický výcvik	Tonální a intervalová metoda, jejich správné chápání a uplatňování ve vokálním projevu. Sluchová a vokální orientace v tonální melodii, intervalech a akordech. Práce s rytmickou jednotkou – pravidelné a nepravidelné dělení not a pomlk. Melodický a rytmický diktát.	12+5	Studenti se seznámí s tonální a intervalovou metodou, osvojí si ji a získají představu o možnostech uplatnění ve vokálním projevu. V rámci sluchové průpravy se studenti naučí orientovat v tonální melodii, intervalech a akordech. Rytmický výcvik povede ke zvládnutí rytmického cítění v rámci pravidelného a nepravidelného dělení not a pomlk.
Analytická práce	Vyjadřovací prostředky	10+5	Studenti hudebně teoreticky

s hudebním materiálem	evropské umělecké hudby, poslech a kompozičně technický a sémantický rozbor vybraných skladeb od jednoduchých po složitější formy a žánry.		analyzují jednotlivé výrazové složky hudby, jsou schopni postihnout jejich vývoj a proměny. Analyzovaný materiál využijí v hodinách hudební výchovy při hudební recepci, ve vokálních a instrumentálních činnostech.
Nástrojová hra (klávesové nástroje)	Zdokonalování v technice nástrojové hry. Hra stupnic, akordů. Hra etud. Přednesové skladby.	10+5	Hrou na nástroj si student upevní a rozvine nástrojovou (klavírní) techniku v míře potřebné pro praxi, připravenost v oboru nástrojové hry prokazuje m.j. nastudováním přednesových skladeb.
Vokální činnosti s metodikou	Poučení o hlasovém a dechovém ústrojí. Dětský hlas a jeho vývoj. Základy pěvecké techniky – dechová, hlasová, artikulační technika. Hlasová hygiena Rozezpívání. Pěvecká dovednost a její rozvoj.	15	Student získá potřebné základy teorie pěvecké techniky, práce s dětským a dospělým hlasem, prakticky se naučí s hlasem zpěvním zacházet a používat jej v hudebně výchovném procesu. Získané poznatky a zkušenosti dokáže uplatnit při práci s dětským hlasem. Vlastním přednesem lidové a umělé písně prokáže připravenost v oboru.
Instrumentální kreativita	Doprovod lidové a umělé písně. Stylizace doprovodu. Předehra, mezihra, dohra. Transpozice. Aplikace poznatků z harmonie v doprovodu písní. Hra podle kytarových značek. Hra, ovládání a využití keyboardů v Hv.	10+5	Studenti si osvojí doprovod lidové a umělé písně s využitím harmonických funkcí (T,S, D), seznámí se s různými typy stylizací a naučí se je užívat při doprovodech písní. Vytvářejí vhodnou předehru, mezihru a dohru. Umí transponovat písňový materiál. Poznatky z harmonie dokáží aplikovat při doprovodu písní – umí užít mimotonální dominantu, event. další akordy. Zvládají hru podle kytarových značek.
Práce s pěveckým sborem	Dirigování sboru. Příprava na práci s pěveckým sborem. Organizace práce v pěveckém sboru. Sborová dramaturgie.	16	Studenti se seznámí se zásadami práce v pěveckém sboru, proniknou do její organizace a získají praktické dovednosti pro práci ve sboru (základy taktovací techniky). Jsou schopni sestavit program pro různé typy sborových vystoupení.

Didaktika hudební výchovy	<p>Psychologické předpoklady hudební výchovy na druhém stupni ZŠ. HV a její místo v současné koncepci (HV v ŠVP). HV a její složky – činnostní pojetí předmětu (pěvecké, instrumentální, pohybové a receptivní). Organizace výuky HV, příprava modelových situací. Vývoj hudebních druhů, žánrů a forem ve vazbě na společenskokulturní vývoj. Hudebně didaktické hry a kvízy.</p>	25+3	<p>Studenti se orientují v problematice, teoreticky a zejména prakticky zvládají přípravu i realizaci hudebně výchovného procesu v podmínkách druhého stupně základní školy za použití moderní techniky. Dokáží v praxi aplikovat získané teoretické poznatky i praktické dovednosti, náplň i strukturu hodin podřizují činnostnímu pojetí HV. Zvládají v odpovídající míře používaný instrumentář (Orffův, percussion, el. keyboard, kytaru, zobc.flétnu, klavír). Orientují se ve vývoji hudebních druhů, žánrů a forem a jsou schopni prostřednictvím praktických činností tuto oblast zprostředkovat žákům.</p>
Nové trendy ve vyučování hudební výchovy	<p>Hudební výchova na počátku 21. století. Formy práce v hudebně výchovném procesu s přihlédnutím k současným technickým možnostem (PC, video). Integrace prvků moderní populární hudby a etnické hudby. Základy elementární improvizace.</p>	20+2	<p>Studenti zvládají teoreticky a zejména prakticky přípravu i realizaci hudebně výchovného procesu v podmínkách druhého stupně ZŠ za použití moderní techniky, prostřednictvím progresivních forem práce. Orientují se ve vývoji hudebních druhů, žánrů a forem moderní populární hudby a jazzu a dokáží je na odpovídající úrovni integrovat do hudebně výchovných činností.</p>
Uplatnění počítačových technologií v hudební výchově	<p>Počítač v hudební výchově a jeho využití. Práce v hudebním editoru. Programy pro nahrávání a úpravu hudebních souborů. Hudební archivy na internetu.</p>	10	<p>Studenti získají představu o možnostech využití počítače v hudební výchově. Naučí se pracovat v notovém editoru, dokáží vytvořit partituru v některém z hudebních programů (např. Sibelius), naučí se zpracovávat zvukový záznam, orientují se v internetových zdrojích vhodných pro výuku hudební výchovy.</p>

Aktivizace žáků v hudební výchově	Možnosti aktivizace žáků v jednotlivých složkách hudební výchovy. Prak-tické vytváření úprav skladeb. Úpravy pro škol-ní sbor a instrumentální soubor. Elementární aranžérské praktikum.	10+5	Studenti vytvářejí a hudebně realizují vlastní materiály pro výuku s cílem maximálně aktivizovat žáky (vlastní skladby, písně, vlastní úpravy písní, skladeb, rytmická a vokální cvičení, práce s poslechovou skladbou s využitím vokálních a instrumentálních činností).
Hudebně pohybový kurs	Rytmus a jeho uchopení v tanci. Lidový tanec – tanec ve skupině, obřadné tance, lidová slovesnost a lidová píseň vyjádřená tancem. Druhy tanců - rozpoznávání rytmů, tvorba variací a ronda v pohybu. Kultivovanost pohybu, pohybové hry, snaha uchopit hudební výraz.	8	Studenti si osvojí rytmickou složku hudby jako důležitý aspekt tanečního vyjádření. Zvládnou základní tanečně pohybové dovednosti, pohybové prvky, poznají charakteristické rysy lidového tance, druhy tanců, naučí se vytvářet rytmicko-pohybové hry, podporují sociální vztahy v kolektivu, dovedou vytvářet podněty k taneční improvizaci.
Alternativní formy a metody práce v hudební výchově	Hudebně výchovný proces v alternativních vzdělávacích systémech (př.: waldorfská škola, koncepce Montessori, daltonská škola).	8	Cílem předmětu je seznámit studenty s podobou hudebně výchovného procesu a některými postupy v alternativních vzdělávacích systémech.
Pedagogická praxe			
Pedagogická praxe souvislá	Forma pedagogické praxe a charakter (souvislý pobyt ve škole, komplexnost – zahrnuje veškeré činnosti učitele). Zaměření: rozvoj učit. kompetencí v rámci oboru hudební výchova. Akcent kladen na: vlastní výuku HV, přípravu na výuku, analýzu a reflexi výstupů. činnosti další, související: náslechy, příprava pomůcek, individuální výchovná práce, účast na akcích školy apod.).	10	Studenti posílí a rozšíří své učitelské kompetence v předmětu hudební výchova.

Pedagogicko-psychologický modul

Student volí jeden předmět v průběhu 1. a 2. semestru a jeden předmět v průběhu 3. a 4. semestru z nabídky.

Evropanství a česká škola	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti dokáží aplikovat evropské hodnoty do kurikula českého školství. Dokáží navrhovat výukové projekty na evropská témata a podporují rozvoj proevropsky orientovaných kompetencí žáků. Posluchači dokáží porovnat školské systémy vybraných evropských států.
Moderní trendy ve vzdělávání	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti dokáží vytvářet ve vyučovací hodině podmínky pro kontextualizované učení, spolupráci, ale i přebírání osobní zodpovědnosti za výsledky učení. Studenti dokáží vytvářet rozmanité sociálně pedagogické situace a plánovat učební činnosti tak, aby byly podporovány postupy spolupráce, individualizace, vnitřní motivace v kontextu konstruktivistických didaktických postupů.
Pedagogicko-psychologická diagnostika	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti chápou význam pedagogicko-psychologické diagnostiky pro práci učitele a její začlenění do vyučovacího procesu. Rozeznávají úlohu jednotlivých článků, tj. učitele předmětu, třídního učitele, výchovného poradce, metodika prevence a ředitele školy. Dokáží v praxi aplikovat některé současné metody diagnostiky žáka, sociometrické metody měření třídního klimatu.
Poruchy socializace a prevence sociálně patologických jevů	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti dokáží objasnit klíčové úkoly v jednotlivých etapách socializace osobnosti. Studenti vytváří situace a podmínky výchovně vzdělávací práce vedoucí k prevenci vzniku sociálně nežádoucího chování. Studenti uplatňují vhodné strategie k řešení náročných výchovných

			situací. Studenti dokáží rozpoznat fenomén šikany ve škole, analyzují její stádia. Dokáží porozumět poruchám osobnosti agresora šikanování.
Evaluace ve vzdělávání	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti budou připraveni aktivně se účastnit procesů autoevaluace školy, které souvisí s požadavkem společnosti na stále se zvyšující kvalitu služeb školního vzdělávání. Absolventi budou vztahovat autoevaluaci jako přímý důsledek potřeby rozvoje školy a zajištění její kvality.
Alternativní školství	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti znají základní modely reformně pedagogických a alternativních školských systémů a modelů. Studenti analyzují současné alternativní vyučovací modely, metody a dokáží je využít v rámci inovace současné školy.
Psychohygiena ve škole	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti vysvětlí souvislosti stresu, duševní pohody, životní spokojenosti a duševního zdraví. Studenti dokážou rozpoznat znaky syndromu vyhoření u učitele. Umí pojmenovat faktory ovlivňující duševní zdraví žáků, připravit program pro zlepšení situace ve škole. Dokážou využívat konkrétní techniky duševní hygieny u sebe i svých žáků.
Projektová výuka, vedení žákovských projektů	Pedagogicko-psychologický blok	8 z 1.-4. sem.	Studenti chápou základní principy projektové výuky. Chápou didaktický význam projektů jak z hlediska transformace obsahu učiva, jeho integrace, tak i z hlediska rozvoje sociálních kompetencí žáků a utváření otevřeného a pracovního klimatu ve třídě. Studenti dokáží aplikovat zásady tvorby projektů a dokáží organizovat přípravu žákovských projektů.
Povinné předměty pro absolventy učitelství 1. stupně ZŠ			
Vývojová psychologie pro ZŠ	Věkové zvláštnosti dospívajících. Psychologická charakteristika	5 z	Studenti porozumí vývojovým zvláštnostem dítěte staršího školního věku a adolescenta. Nahlédnou souvislosti tělesného,

	jednotlivých etap vývoje.		kognitivního, sociálního a citového vývoje u žáka daného školního stupně v dynamice vývoje a zrání osobnosti.
Vybrané didaktické problémy	Specifika didaktiky druhého stupně základní školy.	3 z	Studenti analyzují výuku jako otevřený a interaktivní proces a dokáží dle diagnostiky potřeb žáků, hierarchie vzdělávacích cílů volit vhodné vyučovací styly.
Celkem		235+4 5	